

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของการวิจัย

การศึกษาเป็นกระบวนการที่สามารถทำให้มนุษย์สามารถพัฒนาตนเองและคุณภาพชีวิตให้ดำรงอยู่ในสังคมได้ สามารถเกื้อหนุนการพัฒนาประเทศไปในแนวทางที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศไปในทุกด้าน การเตรียมบุคลากรให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์จึงต้องมีการวางแผนในระยะยาว โดยเฉพาะการศึกษาซึ่งเป็นส่วนหนึ่งที่จะพัฒนาบุคลากรให้เป็นไปตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ซึ่งคุณลักษณะอันพึงประสงค์กับยุคปัจจุบันคือการสร้างบุคลากรให้มีคุณสมบัติด้านคุณธรรม จริยธรรม มองการณ์ไกล คิดไกล สามารถเผชิญกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว แต่การศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไม่สามารถสนองความต้องการในการพัฒนาบุคคล ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติซึ่งกำลังเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งการจัดการศึกษาอบรมของรัฐต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมขององค์กรปกครองท้องถิ่นและเอกชน (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 มาตรา 43, 2540 : 10) ดังนั้นการจัดการศึกษาต้องมีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างได้สัดส่วน สมดุลกันทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ได้ในทุกวิชา (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 24, 2547 : 14)

การปฏิรูปการศึกษาจึงเป็นแนวทางที่เกิดขึ้นเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนปรับเปลี่ยนรูปแบบการศึกษาให้คนไทยมีคุณภาพและประสิทธิภาพ ทั้งทางด้านความดี ความเก่ง และความสุข การเป็นคนดี คือ เป็นคนที่มีคุณธรรม มีจริยธรรม และมีค่านิยมที่สอดคล้องกับค่านิยมของคนไทยส่วนใหญ่ การเป็นคนดียอมเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ มีการยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข การเป็นคนเก่ง คือคนที่มีความรู้และทักษะตรงตามมาตรฐานของหลักสูตร การมีความสุข คือ การมีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตดี ร่างกายแข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ร่าเริงแจ่มใส ไม่หมกมุ่นอยู่กับสิ่งเสพติด การที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีคุณภาพและประสิทธิภาพได้นั้น ผู้บริหารโรงเรียน ครู ผู้ปกครอง และชุมชน จะต้องมีความเชื่อมั่นว่ามนุษย์เป็นผู้ที่มีศักยภาพและสามารถที่จะพัฒนาให้ดี เก่ง และ

ก่อให้เกิดความสุขได้ โดยต้องค้นหาศักยภาพและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนให้พบ ให้
 ● ความสำคัญและดำเนินการพัฒนาความดีของนักเรียนแต่ละคนอย่างจริงจัง และนำความดีมาเป็น
 องค์ประกอบหนึ่งของการประเมินผู้เรียนแต่ละคน (คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็น
 นิติบุคคล. 2546 : 2)

การบริหารจัดการโรงเรียนปัจจุบันจึงเป็นการบริหารจัดการโรงเรียนที่สอดคล้องกับ
 ลักษณะและความต้องการของโรงเรียน นั่นคือสมาชิกโรงเรียน อันได้แก่ คณะกรรมการบริหาร
 โรงเรียน ผู้บริหาร ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง นักเรียน ตลอดจนสมาชิกของชุมชนและองค์กรอื่น ๆ
 มีส่วนร่วมกันอย่างเต็มที่ในการรับผิดชอบต่อการใช้ทรัพยากรและแก้ปัญหา ตลอดจนดำเนินการ
 เพื่อพัฒนากิจกรรมด้านการจัดการศึกษาของโรงเรียนในระยะสั้นและระยะยาว (ถวิล มาตรฐาน.
 2544 : 41) จากข้อกำหนดของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ทุกโรงเรียนต้อง
 เพิ่มการสนับสนุนและหาแนวทางให้ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วม
 และส่งเสริมการจัดการศึกษา จากงานวิจัยของนางรัตน์ ศรีพรหม (2544 : 22) ซึ่งได้กล่าวว่าเมื่อ
 ● ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนจะเกิดผลลัพธ์ทางบวก คือระดับ
 คะแนนเฉลี่ยของเด็กเพิ่มขึ้น อัตราการขาดเรียนลดลง ทักษะคติและความประพฤติของเด็กใน
 โรงเรียนดีขึ้น แนวทางการดำเนินกิจกรรมของโรงเรียน สามารถจัดเพื่อให้ผู้ปกครอง ชุมชน
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาซึ่งสามารถทำได้หลายรูปแบบ
 การเข้ามามีส่วนร่วมในด้านการบริหารและจัดการของผู้ปกครอง ชุมชน ได้แก่ การที่ผู้ปกครอง
 หรือชุมชนได้มีโอกาสเข้ามาให้คำปรึกษาในรูปคณะกรรมการ เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา
 คณะกรรมการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ คณะกรรมการดำเนินงานโครงการ
 อาหารกลางวัน คณะกรรมการจัดหางบประมาณ เป็นต้น โรงเรียนควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง
 ชุมชน เข้ามามีบทบาทในรูปคณะกรรมการชุดต่าง ๆ ของโรงเรียน การเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบ
 นี้ทำให้โรงเรียนจะมีผู้ร่วมให้คำปรึกษา ร่วมตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ ช่วยสอดส่องดูแลและวาง
 แผนการพัฒนาโรงเรียน มีกิจกรรมหลายอย่างที่โรงเรียนสามารถจัดให้ผู้ปกครอง ชุมชน เข้ามามี
 ส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษา ร่วมกำหนดเป้าหมาย การจัดทำธรรมนูญโรงเรียน แผนปฏิบัติการ
 การประจำปี การจัดหาทุนการศึกษา การพัฒนาอาคารสถานที่ สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก
 โรงเรียน การสุขภาพ การกีฬา การจัดโครงการเยี่ยมบ้าน การประชาสัมพันธ์โรงเรียน

● ดังนั้นโรงเรียนจึงจำเป็นต้องกระจายอำนาจให้ทุกฝ่ายได้มีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับ
 เจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และเป็นไปตามหลักการ
 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545
 การปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนเกี่ยวกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนของนักเรียนให้

ดีขึ้น ได้ผลและมีประสิทธิภาพมากที่สุด สถานศึกษาทุกระดับทุกประเภทมีภารกิจหลักที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามที่คาดหวังกล่าวคือคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่ทำให้เกิดแก่นักเรียน ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ทักษะ ความสามารถ สุขภาพกายและจิต และคุณลักษณะด้านสุขภาพ ค่านิยม คุณธรรมจริยธรรม ซึ่งคาดหวังโดยการกำหนดหลักสูตร คาดหวังโดยชุมชนและสังคม คาดหวังโดยสถานศึกษา และคาดหวังโดยตัวนักเรียนเองอีกด้วย (กมล ภูประเสริฐ. 2544 : 5)

ผลจากการจัดการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสตูล ซึ่งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล ได้รายงานผลการประเมินคุณภาพนักเรียนในสถานศึกษาเครือข่ายควนกาหลง ปีการศึกษา 2547 นักเรียนมีคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ดังนี้ ด้านมีวินัย มีความรับผิดชอบ คิดเป็นร้อยละ 79 ด้านมีความประหยัด คิดเป็นร้อยละ 75 ด้านมีความเกรงใจผู้อื่น เมตตา กรุณา โอบอ้อมอารี คิดเป็นร้อยละ 80 ด้านความซื่อสัตย์สุจริต คิดเป็นร้อยละ 85 ด้านมารยาท และปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย คิดเป็นร้อยละ 75 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล. 2547 : 45-46) ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่อยู่ในระดับดีโดยภาพรวม แต่ในบางด้าน เช่น ด้านมีวินัย มีความรับผิดชอบ ด้านมีความประหยัด และด้านมารยาทและปฏิบัติตามวัฒนธรรมไทย ยังไม่ถึงร้อยละ 80 ถึงแม้จะอยู่ในระดับค่อนข้างดี แต่ทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูลเล็งเห็นความสำคัญของคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียน และพยายามยกระดับมาตรฐานให้อยู่ในระดับที่ดีขึ้นถึงร้อยละ 80 ในแต่ละด้าน

จากผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของโรงเรียนนิคมซอย 10 โครงการธรรมะเพื่อชีวิต โดยคณะครูนำนักเรียนตั้งแต่ชั้น ป.1 - ม.3 ไปศึกษาจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน คือ วัดกุ่มกิลบรรพต (เขาเข้) โดยมีพระครูประภากรวิศิษฐ์เจ้าอาวาส เป็นวิทยากรให้ความรู้เกี่ยวกับศีลธรรม จริยธรรม ปฏิบัติธรรม ซึ่งส่งผลให้นักเรียนมีความประพฤติการปฏิบัติตนสอดคล้องกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของโรงเรียน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 จนถึงปัจจุบันชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษา คุณธรรมจริยธรรมผู้เรียนก็จะสูงขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาเครือข่ายควนกาหลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาเครือข่ายควนกาหลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตูล ตามตัวแปร ด้านชีวิต สังคม การเข้าร่วมกิจกรรมโครงการของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษา สถานภาพ และการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาครั้งนี้จะเป็นข้อมูลให้ทราบถึงการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาเครือข่ายควนกาหลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล ในด้านร่วมคิด ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ และด้านร่วมติดตามผลและประเมินผล อันจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนและจัดโครงการปรับปรุงแก้ไขการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาเครือข่ายควนกาหลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล ทั้งนี้เพื่อให้ชุมชนในสถานศึกษาเครือข่ายควนกาหลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลอย่างแท้จริง

ขอบเขตของการวิจัย

1.ขอบเขตของเนื้อหา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาเครือข่ายควนกาหลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านร่วมคิด ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ ด้านร่วมติดตามและประเมินผล จากแนวคิดของ แนว โสคติพันธ์ (2543 : 25)

2.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษาเครือข่ายควนกาหลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล จำนวน 21 แห่ง จำนวน 7,195 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายควนกาหลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล ผู้วิจัยสุ่มจากประชากรด้วยวิธีการสุ่ม (Cluster Sampling) โดยใช้ตารางสุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan. 1970 : 608) ลำดับนัยสำคัญ .05 ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 364 คน แล้วจึงสุ่มตัวอย่างโดยวิธีเจาะจง (Purposive Sampling) ตามสถานภาพของชุมชนดังเช่น ผู้ปกครองนักเรียน ผู้นำชุมชน พระภิกษุ และผู้นำศาสนาอิสลาม

3.ตัวแปรที่ศึกษา

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 ด้านชีวสังคม แบ่งออกเป็น

1) เพศ

- (1) ชาย
- (2) หญิง

2) อายุ

- (1) ต่ำกว่า 21 ปี
- (2) ระหว่าง 21 - 30 ปี
- (3) ระหว่าง 31 - 40 ปี
- (4) ระหว่าง 41 - 50 ปี
- (5) มากกว่า 50 ปี

3) ระดับการศึกษา

- (1) ระดับประถมศึกษา
- (2) ระดับมัธยมศึกษา หรือปวช.
- (3) ระดับอนุปริญญา หรือปวส.
- (4) ระดับปริญญาตรี
- (5) สูงกว่าปริญญาตรี

4) อาชีพ

- (1) รับจ้าง
- (2) พนักงาน/รัฐวิสาหกิจ
- (3) เกษตรกร
- (4) ก้าขาย
- (5) ข้าราชการ
- (6) อื่น ๆ ถ้ามีระบุ.....

5) รายได้

- (1) มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท/เดือน
- (2) มีรายได้ 5,001 - 10,000 บาท/เดือน
- (3) มีรายได้มากกว่า 10,000 บาท/เดือน

6) การเข้าร่วมกิจกรรมโครงการของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษา

- (1) ไม่ได้เข้าร่วม
- (2) 1-2 ครั้ง
- (3) 3 ครั้งขึ้นไป

3.1.2 สถานภาพ แบ่งออกเป็น สถานภาพบทบาทในชุมชน

- (1) ผู้นำชุมชน
- (2) กรรมการหมู่บ้าน
- (3) กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
- (4) ผู้นำศาสนา
- (5) อื่น ๆ ระบุ

3.1.3 การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร แบ่งออกเป็น ช่องทางการรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมโครงการของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษา

- (1) หอกระจายข่าววิทยุชุมชน
- (2) จดหมายข่าว
- (3) นักเรียนบอกเล่า
- (4) หนังสือเชิญ
- (5) อื่น ๆ ระบุ

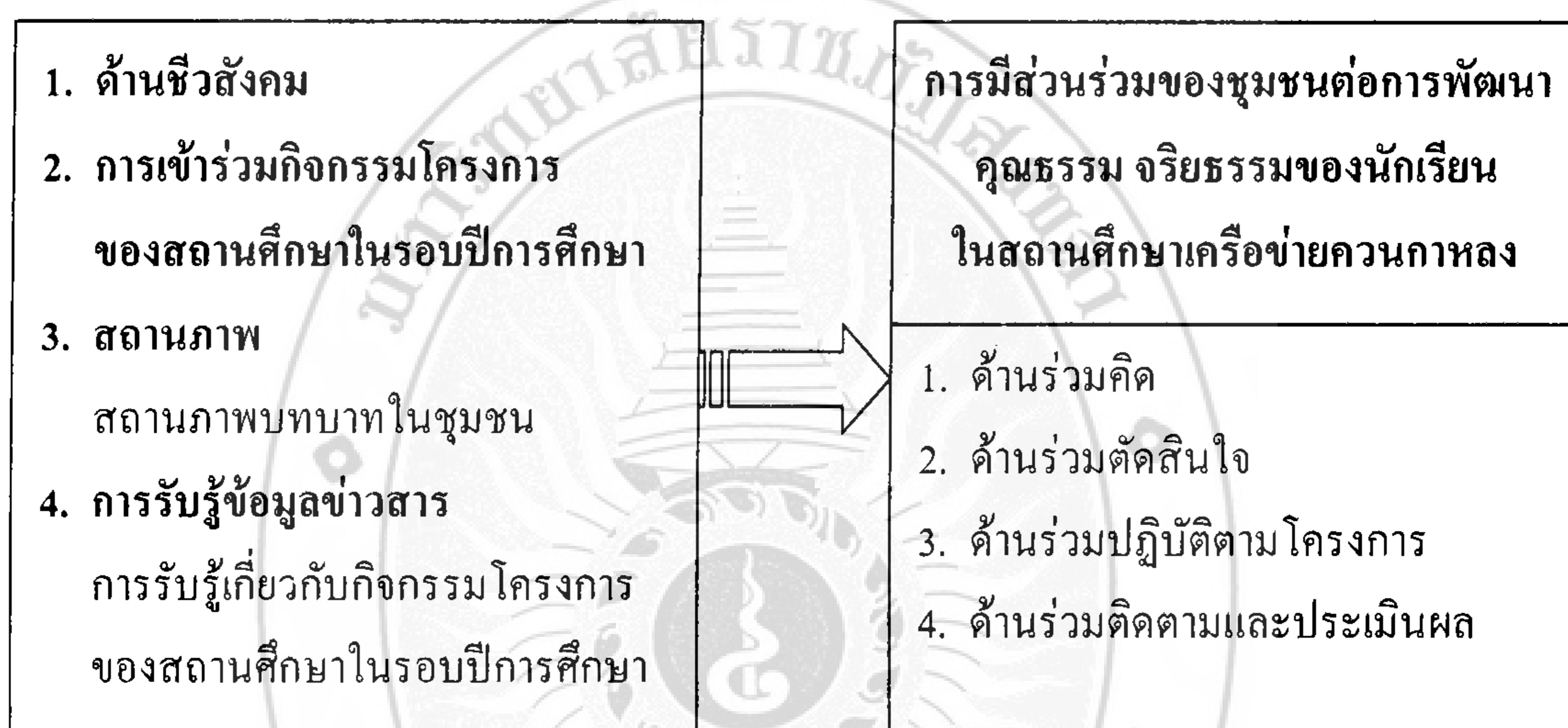
3.2 ตัวแปรตาม คือ สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาเครือข่ายควนกาหลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสตูล โดยแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านร่วมคิด ด้านร่วมตัดสินใจ ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ ด้านร่วมติดตามและประเมินผล

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และนำมากำหนดกรอบแนวคิด โดยใช้กรอบแนวคิดของ แนว โสทธิพันธ์ (2534 : 25) ดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

แผนภูมิที่ 1 แสดงกรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาเครือข่ายควนกาหลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตุล อยู่ในระดับปานกลาง
2. การมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนในสถานศึกษาเครือข่ายควนกาหลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตุล ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ การเข้าร่วมกิจกรรมโครงการของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษา สถานภาพบทบาทในชุมชน การรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมโครงการของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษาในช่องทางต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนแตกต่างกัน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การมีส่วนร่วมของชุมชน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกของประชาชนในการให้ความสนใจและร่วมมือปฏิบัติพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายควนกาหลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตุล ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่

1.1 ด้านร่วมคิด หมายถึง การแสดงความคิดเห็นเพื่อหาทางและจำแนกแยกแยะสิ่งที่ต้องการ เพื่อให้บรรลุเป้าประสงค์และเพื่อหาข้อยุติ การคิดเป็นกลไกที่สามารถเรียนรู้และสามารถฝึกฝนเพื่อให้เกิดทักษะที่ดี เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาที่ยังไม่รู้

1.2 ด้านร่วมตัดสินใจ หมายถึง การร่วมตกลงปลงใจเลือกกิจกรรมปฏิบัติในเรื่องที่ต้องการกระทำกิจกรรมใด ๆ และเป็นการร่วมตัดสินใจว่าควรหรือไม่ควรกระทำ

1.3 ด้านร่วมปฏิบัติตามโครงการ หมายถึง จำนวนการเข้าร่วมปฏิบัติตามโครงการ เพื่อให้กิจกรรมที่กำหนดขึ้นได้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เช่น ไม่ได้เข้าร่วม 1-2 ครั้ง 3 ครั้งขึ้นไป

1.4 ด้านร่วมติดตามและประเมินผล หมายถึง กระบวนการควบคุมกำกับ ติดตามสังเกต พฤติกรรมของนักเรียนหลังจากที่ได้ปฏิบัติกิจกรรมนั้นว่ามีความสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีข้อบกพร่องตรงจุดใดเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป

2. คุณธรรมจริยธรรม หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสถานศึกษาที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ตามมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม ตัวบ่งชี้ คือ มีวินัย มีความรับผิดชอบ และปฏิบัติตามหลักธรรมเบื้องต้นของศาสนาที่ตนนับถือ มีความซื่อสัตย์ สุจริต มีความกตัญญูกตเวทิตะ มีเมตตากรุณา เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเสียสละเพื่อส่วนรวม ประหยัด รู้จักใช้ทรัพย์สินของส่วนตน และส่วนรวมอย่างคุ้มค่า

3. เครือข่ายควนกาหลง หมายถึง สถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ในอำเภอควนกาหลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตุล จำนวน 21 แห่ง

4. ชุมชน หมายถึง ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตบริการที่สถานศึกษานั้นตั้งอยู่ในเขตพื้นที่เครือข่ายควนกาหลง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตุล จำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม คือ

4.1 ผู้นำชุมชน หมายถึง บุคคลที่มีตำแหน่งหน้าที่ในการชี้นำชุมชนของกลุ่มเครือข่ายควนกาหลง ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน เจ้าอาวาส ผู้นำศาสนาอิสลาม

4.2 ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ปกครองผู้ซึ่งมีนักเรียนในปกครองกำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนในเขตพื้นที่บริการของสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายควนกาหลง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศตุล

5. สถานภาพบทบาทในชุมชน หมายถึง ฐานะในการทำหน้าที่ที่กำหนดไว้ในชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชน กรรมการหมู่บ้าน กรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ผู้นำศาสนา และอื่นๆ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน กรรมการสถานศึกษาศาสนา เป็นต้น

6. การรับรู้เกี่ยวกับกิจกรรมโครงการของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษา หมายถึง ช่องทางการรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับกิจกรรมโครงการของสถานศึกษาในรอบปีการศึกษา เช่น หอกระจายข่าววิทยุชุมชน จดหมายข่าว นักเรียนบอกเล่า หนังสือเชิญ และอื่นๆ เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ ครอบบอกเล่า เป็นต้น

